

Thierry Baudet versus ‘de ander’: Een nieuw hoofdstuk over online *hate speech*

Een corpusanalyse naar het gebruik van online *hate speech* bij *in-group* en *out-group* leden op sociale media

Thierry Baudet versus ‘the other’: A new chapter about online hate speech

A corpus study about the use of online hate speech by in-group and out-group members on Social Media

Radboud Universiteit

Dennis Mulder
S1030268

BA Scriptie – Thema 3
prof. dr. L.A.L. van de Wijngaert
prof. dr. H.H.J. Das
Aantal woorden: 7482

Abstract

De casus ‘Thierry Baudet en het treinincident’ gaat over een vermeende racistische/kwaadaardige tweet die de politicus verstuurde waarop een storm aan reacties kwam. Het corpus bestaat uit 2401 tweets en bijbehorende profielen die allen geanalyseerd werden in welke mate *hate speech* werd geuit. De centrale onderzoeksvraag in dit onderzoek is in hoeverre het gebruik van online *hate speech* op sociale media verschilt tussen de *in-group* en de *out-group*. Hierbij worden profielkenmerken en inhoud van tweets onderzocht in relatie tot de richting van de tweet. De mate van *hate speech* werd beoordeeld op basis van toon en inhoud van een tweet en bijbehorend profiel. Er zijn verschillende onderzoeken bekend die de kenmerken en inhoud van een *in-group* hebben onderzocht. Er is echter nog geen onderzoek gedaan naar het verschil in het gebruik van *hate speech* tussen een *in-group* en een *out-group* op sociale media. Daarom is het doel van dit onderzoek het meten in hoeverre er verschillen bestaan in het gebruik van *hate speech* op sociale media tussen een *in-group* en een *out-group*. De resultaten van dit onderzoek geven inzicht in de mechanismen rondom online *hate speech*. Het blijkt dat de *in-group* van Baudet vaker online *hate speech* uit dan ‘de ander’. Daarnaast gebruikt de *in-group* van Baudet vaker abstract taalgebruik richting ‘de ander’ dan andersom. Deze resultaten geven de Nederlandse overheid handvaten om online *hate speech* specifiek te signaleren en te monitoren. Dit betekent een uitbreiding van de kennis over discriminatie op internet. Dankzij deze uitbreiding is de Nederlandse overheid in staat haar antidiscriminatie campagnes specifiek in te richten en de strijd tegen discriminatie voort te zetten.

‘Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan’ (Rijksoverheid, 2020), luidt artikel 1 van de Nederlandse grondwet. Dat de grondwet niet door iedereen wordt nageleefd, blijkt uit cijfers van Antidiscriminatie-voorzieningen (ADV) en de politie. In 2018 werden er 4.320 meldingen gedaan van discriminatie bij dergelijke voorzieningen (Rijksoverheid, 2019). Bij de politie werden er 3.299 discriminatie-incidenten gemeld. De meeste meldingen van discriminatie waren op basis van herkomst. De politie registreerde in deze categorie 1.442 meldingen en de ADV’s registreerde er 1.949. Bij Meldpunt internet Discriminatie (MiND) werden in 2018, 583 meldingen gedaan over discriminerende uitingen op het internet. Het is echter niet duidelijk hoeveel ‘dadens’ van discriminatie niet worden gemeld. Dit gegeven kan betekenen dat de bovengenoemde cijfers in werkelijkheid hoger zijn. Deze cijfers laten echter wel zien dat (online) discriminatie nog steeds een grote rol speelt in onze hedendaagse samenleving. Dat (online) discriminatie in alle lagen van de samenleving aanwezig is, blijkt uit onderstaande tweet:

‘Vanavond zijn twee dierbare vriendinnen ernstig lastig gevallen door 4 Marokkanen in de trein. Aangifte doen natuurlijk volstrekt zinloos. Oh lieve, kinderlijk naïeve Nederlanders! Stem nou toch eindelijk voor verandering. Breek los uit politiek correct gelul. Red dit land! #FVD’ (Twitter, 2020).

Deze tweet werd in de avond van 31 januari 2020 geplaatst door, de fractievoorzitter van het Forum voor Democratie, Thierry Baudet. De tweet werd door veel mensen als haat zaaiend en opruiend beschouwd. Verschillende politici lieten op niet misstaande wijze weten wat ze van de tweet vonden. De fractie Denk wilde een debat over de kwestie en over de gevolgen voor de samenleving als politici ‘leugens en haat zaaiende tweets’ gaan verspreiden (NOS, 2020). Partijleider Jesse Klaver van GroenLinks reageerde: ‘Dit is wat extreemrechts doet, racistische drek de wereld in slingeren zodat iedereen er mee bezig is’ (NOS, 2020). Naast reacties uit de politiek veroorzaakte de tweet ook een storm aan (negatieve) reacties vanuit de samenleving. Door de uiteenlopende reacties op deze tweet is het een interessante casus om groepen tegenover elkaar te vergelijken.

Dit onderzoek heeft als doel inzicht te krijgen in de mechanismen rondom online *hate speech*. Maar wat is online *hate speech* precies? *Hate speech* kan zich in verschillende vormen en karakteristieken voordoen. Het is daarom niet altijd helder wat als *hate speech* gecategoriseerd kan worden en wat niet. In onderzoek van Warner en Hirschberg (2012) wordt

hate speech als zodanig geoperationaliseerd als de identiteit van de spreker van het bericht niet herleidbaar is en er geen andere vorm van context wordt gegeven. Bij het uiten van *hate speech* worden volgens Warner en Hirschberg (2012) regelmatig scheldwoorden gebruikt, waarbij het gebruik van scheldwoorden met ziektes erger wordt gevonden dan scheldwoorden zonder ziektes. Het verschil in *hate speech* en *free speech* volgens Cohen-Almagor (2011) is dat er de intentie is om ‘het doelwit’ slachtoffer te maken. In Amerika zijn rechtszaken bekend waarin zogenaamde *hate speech* als *free speech* wordt beoordeeld, waaronder in de zaak *State vs. Johnson* (Delgado & Stefancic, 2009). De context en de woordkeuze kunnen er dus voor zorgen dat de wet een tekst in een bepaalde context als *hate speech* categoriseert en een soortgelijke tekst in een andere context niet. In de literatuur worden verschillende definities gehanteerd over wat *hate speech* is. De definitie van *hate speech* die in het onderzoek is gebruikt is gebaseerd op definities van Cohen-Almagor (2011), Warner & Hirschberg (2012) en Nockleby (in Warner en Hirschberg, 2012, p. 19): “*Hate speech* is een vijandige, kwaadsprekende, offensieve, vooringenomen gemotiveerde, discriminerende uiting die beroep doet of gebruik maakt van stereotyperende kenmerken die de *out-group* in diskrediet brengt”.

Een nieuwe wereld

De opkomst van het internet heeft er voor gezorgd dat er een nieuwe wereld is ontstaan waarin het uiten van *hate speech* gemakkelijker is geworden. Voor meer dan twee miljard mensen van de wereldbevolking is het internet een belangrijk onderdeel geworden van het dagelijks leven (Cohen-Almagor, 2011). De digitale wereld heeft er daarnaast voor gezorgd dat we onszelf als het ware een verlengstuk kunnen geven. Belk (2013) omschrijft dit als *reembodiment*: door het gebruik van diverse online tools hebben we verschillende mogelijkheden om onszelf online op een bepaalde manier te presenteren. Cohen-Almagor (2011) stelt dat er – ondanks *reembodiment* - op het gebied van (online) haat verspreiding een bepaalde sociale verantwoordelijkheid geldt om ervoor te zorgen dat het verspreiden van haat minder wordt en de samenleving er positief op vooruitgaat. Delgado & Stefancic (2014) beschrijven daarnaast de ‘*Law of Racial Thermodynamics*’. Deze theorie stelt dat het verbannen van racisme in één gebied ertoe leidt dat racisme in een ander gebied weer opduikt. Uit deze theorie suggereren Delgado en Stefancic (2014) dat het internet nu de plek kan zijn waar racisme opbloeit, terwijl dat in de offline wereld juist aan het verminderen is. De opkomst van het internet maakt het volgens Delgado en Stefancic (2014) gemakkelijker om online *hate speech* te uiten dan in een offline context. De reden hiervoor is dat men zich anoniem kan

uitspreken over zijn of haar gedachtegoed (Delgado & Stefancic, 2014). Zij stellen daarnaast dat uitingen op het internet permanent zijn en niet of nauwelijks gewist kunnen worden. In tegenstelling tot bijvoorbeeld fysiek uitgesproken woorden, die verdwijnen nadat ze uitgesproken zijn. Ondanks dat er een bepaalde sociale verantwoordelijkheid geldt om haatverspreiding te reduceren, zorgt het internet juist voor een toename van *hate speech*. Om een samenleving na te streven waarin alle bevolkingsgroepen in saamhorigheid met elkaar omgaan, is het noodzaak om online *hate speech* zoveel mogelijk te verminderen en om groepspolarisatie te vermijden. Om dit doel te kunnen behalen is inzicht krijgen in de mechanismen van online *hate speech* van groot belang. Wanneer men meer duidelijkheid omtrent online *hate speech* verkrijgt, zal dat de eerste stap zijn naar een verkleining van dit wereldwijde, maatschappelijke probleem. Een betere wereld begint bij jezelf, daarom wordt in eerste instantie gekeken naar waarom men zich (kan) laten verleiden tot online *hate speech*, door middel van de *Social Identity Theory* van Tajfel en Turner (1979).

Social Identity Theory

Mensen vergelijken zichzelf met andere personen en groepen om zich heen. Dit speelt een belangrijke rol in de vorming van de sociale identiteit van de persoon (Tajfel & Turner, 1979). De *Social Identity Theory* van Tajfel en Turner (1979) stelt dat de sociale categorie waartoe iemand zich aangetrokken voelt, iets zegt over de identiteit van de persoon en het gedrag richting de groep waartoe de persoon zich niet aangetrokken voelt. Daarnaast hebben deze mensen de neiging om zich te conformeren aan groepen waar zij zich het meest betrokken bij voelen (Yzerbyt, Bourguignon, & Seron, 2002 & Tajfel & Turner, 1979). De groep waartoe een persoon zich aangetrokken voelt, bevat mensen die dezelfde sociale identiteit delen en dezelfde gedachtegang hebben. Deze groep wordt de *in-group* genoemd. Deze groep heeft invloed op het zelfvertrouwen en eigenwaarde van een persoon (Tajfel & Turner, 1979). De rechtse politicus Thierry Baudet en zijn aanhangers hebben duidelijke kenmerken die laten zien dat zij bij dezelfde groep horen. Baudet en zijn aanhangers vertonen kenmerken van nationalisme (trots op de Nederlandse vlag), pessimisme en hebben een lagere tolerantie tegenover de huidige multiculturele samenleving in ons land (Motivaction, 2020). De groep personen waarvan gedacht wordt dat deze niet dezelfde sociale identiteit delen en niet dezelfde gedachtegang hebben, wordt de *out-group* genoemd. Een persoon probeert volgens de *Social Identity Theory* de verschillen tussen hem (de *in-group*) en de ander (de *out-group*) te vergroten terwijl het verschil niet per definitie zo groot hoeft te zijn (Tajfel in Greene, 2004). Personen

kunnen het daadwerkelijke verschil van overeenkomsten tussen beide groepen dus overschatten (Tajfel & Turner, 1979).

Deze overschatting kan leiden tot de vorming van stereotypen. Stereotypen zijn bepaalde gedachten en ideeën over een bepaalde groep (Gerritsen & Claes, 2016). Stereotypen worden door opgedane ervaringen en verwachtingen vorm gegeven. Deze ervaringen en verwachtingen kunnen leiden tot vooroordelen jegens de *out-group*. Wat naast stereotypering de verschillen nog verder kan vergroten is het ontstaan van het *echo chamber effect*. Dit effect ontstaat als mensen zich meer conformeren aan de groep waaraan zij zich betrokken voelen. Het *echo chamber effect* is een situatie waarin alleen specifieke ideeën, informatie en overtuigingen worden gedeeld (Jamieson & Cappella, 2008). Het *echo chamber effect* kan daarnaast volgens Lanier (2011) leiden tot groeps polarisatie. Dit kan er voor zorgen dat de kloof tussen een *in-group* en *out-group* steeds groter wordt.

Onderzoek van Diehl (1989) liet echter zien dat discriminatie jegens de *out-group* wanneer beide groepen contact met elkaar hebben (gehad) minder voorkwam als leden van de *in-group*, leden van de *out-group* op een eerlijke manier behandelde en andersom. Een soortgelijk inzicht komt uit onderzoek van Rokeach, Smith en Evans (in Allen & Wilder, 1975). Zij stelden dat wanneer er een toename van contact was tussen de *in-group* en *out-group*, leden van de *in-group* tot de ontdekking kwamen dat ze minder van de *out-group* leden verschilden dan dat ze in eerste instantie dachten. Uit deze onderzoeksresultaten blijkt dus dat een gebrek aan kennis over ‘de ander’ kan leiden tot het ontstaan of het doen toenemen van discriminatie. Een inzicht wat hiertegenover staat is dat menselijk contact door het gebruik van sociale media juist toeneemt, maar sociale media tegelijkertijd ook online *hate speech* laat toenemen (Delgado & Stefancic, 2014). Het verschil in tijdperk (Diehl, 1989, Delgado & Stefancic, 2014) waarin deze twee onderzoeken zijn uitgevoerd, speelt waarschijnlijk een grote rol.

Jetten, Spears en Manstead (1996) onderzochten het verschil tussen normen van de *in-group* en de normen van een *out-group*. Hieruit bleek dat de relatie tussen beide normen een effect kan hebben op verschillende manieren van discriminatie en differentiatie die worden geuit richting elkaar. Als een groepsidentiteit goed gevormd was, leidde de gelijkenis van groepsnormen van de *in-group* en *out-group* tot meer *in-group* favoritisme en vooroordelen richting de *out-group* (Jetten, Spears & Manstead, 1996). Vergelijkbare normen veroorzaakten volgens Jetten, Spears en Manstead (1996) dus meer groepeffecten dan verschil in normen, ongeacht of deze normen discriminerend of eerlijk waren. Wanneer een norm van een *in-group* stelt dat (online) *hate speech* wordt aangemoedigd, kan dit dus leiden tot een grotere verspreiding van deze vorm van speech. Een toename van verspreiding van online *hate speech*

kan ook te maken hebben met zogeheten *social referents*. Dit zijn personen die veel sociale connecties hebben en een draai kunnen geven aan de norm van een individu (Paluck en Shepherd (2012)). Het is mogelijk dat een zogeheten *social referent* ook een negatieve draai aan een norm geven. Wanneer een *social referent* haat zaaiende en opruiende berichten over ‘de ander’ uit op sociale media, kan dit voor leden van de *in-group* aanleiding zijn zich te conformeren en daardoor ook *hate speech* richting ‘de ander’ te uiten. Daarnaast blijkt dat rechtse groepen en individuen (waarmee Baudet en aanhangers in deze casus te vergelijken is) zich in een online context expliciet uiten, waardoor het zichtbaar is wie zij zijn en waar zij voor staan (Roks & Schoot, 2019). Hierdoor zijn de volgende hypothesen opgesteld:

Hypothese 1: Tweets die betrekking hebben op de *out-group* bevatten vaker *hate speech* dan tweets die betrekking hebben op de *in-group*

Hypothese 2: Tweets over de *out-group* die afkomstig zijn van auteurs met een duidelijk profiel (aanhangers van Baudet) bevatten vaker *hate speech* dan tweets over de *out-group* van mensen zonder duidelijk profiel (‘de ander’).

Linguistic Intergroup Bias

Behalve de aanwezigheid van *hate speech* is het relevant om te kijken met welke talige vorm *hate speech* geuit wordt. Hierdoor kan gekeken worden met welk taalgebruik *in-group* leden zich profileren ten opzichte van *out-group* leden. Het *Linguistic Intergroup Bias* model van Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg (1995) beschrijft namelijk dat personen positief gedrag van de *in-group* en negatief gedrag van de *out-group* met abstractere taal beschrijven. Bijvoorbeeld: ‘de blanke man is gewelddadig’. Anderzijds wordt negatief gedrag van de *in-group* en positief gedrag van de *out-group* met concretere taal beschreven. Bijvoorbeeld: ‘de blanke man heeft de slachtoffers waarschijnlijk pijn gedaan’ (Maas, Milesi, Zabbini & Stahlberg, 1995). Zij stellen daarnaast dat abstract taalgebruik, in tegenstelling tot concreet taalgebruik, meer informatie verschaft over de hoofdrolspeler. Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg (1995) suggereren hierdoor dat taal een subtiele, maar krachtige bijdrage kan leveren aan het in stand houden van stereotypen over overtuigingen van de *in-group* en *out-group*. Maas, Salvi, Arcui & Semin (1989) en Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg, (1995) stellen daarnaast dat er sprake is van abstract taalgebruik als er meer adjectieven en statistische werkwoorden worden gebruikt dan dat er interpretatieve actie werkwoorden en descriptieve actie werkwoorden worden gebruikt. Er is sprake van concreet taalgebruik als er meer sprake

is van interpretatieve actie werkwoorden en descriptieve actie werkwoorden dan van adjectieve en statische werkwoorden. Om de theorie van Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg (1995) te testen aan de hand van de huidige casus, zijn twee hypothesen opgesteld. Deze twee hypothesen zijn opgesteld om het gebruik van taal van zowel de *in-group* als de *out-group* te onderzoeken. De twee hypothesen luiden daarom als volgt:

Hypothese 3: Tweets die betrekking hebben op de *out-group* (van Baudet) bevatten vaker abstracte taal dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* (van Baudet).

Hypothese 4: Tweets die betrekking hebben op de *out-group* (van ‘de ander’) bevatten vaker abstracte taal dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* (van ‘de ander’)

Methode

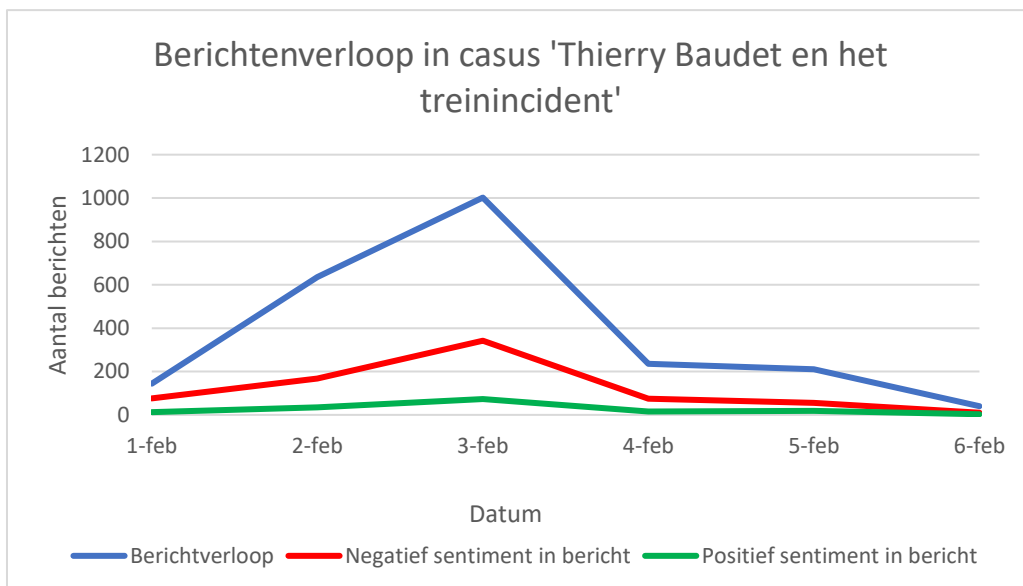
Dit onderzoek betreft een corpusonderzoek. Een corpusonderzoek is een onderzoekstechniek waarbij een objectieve, systematische en kwantitatieve karakteristiek van de manifeste inhoud wordt onderzocht (Neuendorf, 2016). Neuendorf (2016) stelt dat een corpusonderzoek objectief is, dit wil zeggen dat alle codeurs dezelfde onderzoeksresultaten horen te krijgen. Met een corpusonderzoek worden alleen tastbare en waarneembare elementen geanalyseerd. Er is gekozen om het medium Twitter te onderzoeken omdat op dit medium de casus zich afspeelt en omdat dit sociale media platform bekend staat om discussies die ontstaan omtrent maatschappelijke onderwerpen (Grant, Moon & Grant, 2010).

De tweet van Thierry Baudet, fractievoorzitter van Forum voor Democratie, was gekozen als startpunt voor de casus. De tweet bevatte vermeende racistische, haat zaaiende en opruiende teksten. De tweet veroorzaakte een storm aan reacties van zowel voor- als tegenstanders van Thierry Baudet. Op basis hiervan kunnen twee groepen onderscheiden worden: de *in-group* (aanhangers van Baudet) en de *out-group* ('de ander'). De tweet zorgde er voor dat de *in-group* en *out-group* lijnrecht tegenover elkaar stonden waarbij beide groepen in hun communicatie duidelijk lieten blijken tot welke groep ze behoren. Door het grote aantal reacties op deze tweet ontstond er voldoende data om de gestelde hypothesen te toetsen. Hierbij werd gekeken naar de kenmerken van Twitter profielen en de inhoud van Twitter berichten. Tevens werd gekeken naar wat het verschil was in het gebruik van online *hate speech* tussen leden van de *in-group* (aanhangers van Baudet) en leden van de *out-group* ('de ander'). Door middel van het codeboek (zie bijlage 1 en 2) worden deze waarneembare en tastbare elementen (de boodschapskenmerken) zo goed mogelijk in kaart gebracht om alle hypothesen te kunnen toetsen.

Materiaal

Het corpus werd verzameld met de *Social Media Management Software 'Coosto'*. Om het corpus zo relevant mogelijk aan de casus te kunnen verbinden werd een *query* opgesteld. Deze *query* bevat een combinatie van diverse zoektermen die de kans groot maakt dat het te verzamelen corpus relevant is aan de casus Baudet. De opgestelde *query* luidde als volgt: (Thierry OR Baudet OR FvD OR politici OR forum OR tweet OR Thierry Baudet) (Marokkanen OR trein OR incident OR vriendin OR NS OR conducteur OR treinincident OR vriendinnen OR lastiggevallen). De *query* bestaat uit twee delen: het eerste deel heeft betrekking op Baudet en het tweede deel heeft betrekking op het specifieke incident. Het doel van deze samengestelde *query* was om tweets over Thierry Baudet i.c.m. het treinincident te vinden. Het corpus bestond aan de hand van bovenstaande *query* uit 2401 tweets. De 2401

tweets gelden als gehele populatie. De inhoud van het corpus is in de periode van 01-02-2020 t/m 06-02-2020 verschenen op Twitter. De 2401 tweets zijn allen op zichzelf staande tweets, dat wil zeggen dat in het corpus geen reacties of ‘retweets’ op de originele tweets zijn meegenomen. Hier is voor gekozen zodat de kans op dubbele tweets zo klein mogelijk werd gehouden. Door het opstellen van bovenstaande *query* werden de meest relevante tweets verzameld. Indien er alsnog tweets werden gevonden die niets te maken hadden met de casus, werden deze als niet relevant bestempeld en niet meegenomen in de analyse. In totaal waren 2344 van de 2401 tweets relevant om te analyseren. Het aantal tweets werd geacht te kunnen coderen in acceptabele tijd. De verwachting was dat de codeurs één minuut nodig hadden om één tweet te coderen. Dit betekende dat er in totaal 1200 minuten nodig waren om alle tweets tweemaal te coderen. In aantal uren kwam dit neer op 20 uur werk aan coderen. Daarom is gekozen om geen gebruik te maken van een steekproef, maar om alle verzamelde tweets te coderen. De tweets in het verzamelde corpus bestaan allen uit maximaal 280 tekens (Twitter, 2020). Er is gekozen om alleen het medium Twitter bij het onderzoek te betrekken omdat de betreffende tweet op dit medium werd verspreid. De eerste tweet uit de dataset werd geplaatst op 1 februari om 00:30. De laatste tweet uit de dataset werd geplaatst op 6 februari om 23:58. Het verloop van het berichtenverkeer en het sentiment van de berichten in deze periode is gevisualiseerd in onderstaande grafiek:

Figuur 1. Grafiek van berichtenverloop en het sentiment in berichten van de casus ‘Thierry Baudet en het treinincident’.

Procedure

Het corpus werd geanalyseerd door handmatig 2401 tweets en profielen te coderen aan de hand van een codeerschema. In de corpusanalyse werd het domein ‘online *hate speech*’ onderzocht in bestaande tweets en twitter profielen waarbij gekeken werd of deze kenmerken bevatte van de *in-group* of *out-group* en wat de samenhang met online *hate speech* was. In het theoretisch kader wordt de gebruikte definitie van online *hate speech* uitgelegd aan de hand van bestaande literatuur. De *in-group* en *out-group* waren in dit onderzoek onderverdeeld in twee *in-groups* en twee *out-groups* (Zie **Tabel 1**). De personen die aan de kant van Baudet stonden, werden beschreven als ‘aanhangers van Baudet’. De personen die tegen Baudet en zijn tweet zijn, werden beschreven als ‘de ander’. In de dataset werd de volgende inhoudelijke verdeling van groepen gevonden: 2183 personen behoorde tot ‘de ander’ en 197 personen behoorde tot ‘aanhangers van Baudet’. Daarnaast is gekozen om ‘neutraal’ niet als codeermogelijkheid toe te voegen aan profielen, dit zou namelijk de complexiteit van het onderzoek verhogen.

Tabel 1. De groepen op basis van het profiel en de tweet van de auteur.

	Tweet gaat over Baudet		Tweet gaat over ‘de ander’
Profiel van de auteur	Baudet	<i>In-group</i> Baudet	<i>Out-group</i> Baudet
	‘de ander’	<i>Out-group</i> ‘de ander’	<i>In-group</i> ‘de ander’

Allereerst werd er gekeken naar het profiel bij de tweet. Indien iemand een Nederlandse vlag en/of Forum voor Democratie logo in zijn/haar bio had, werd geconcludeerd dat deze persoon tot ‘aanhanger’ van Thierry Baudet behoorde. Wanneer een profiel geen relevante informatie of helemaal geen informatie bevat waaruit blijkt dat het profiel een ‘aanhanger’ van Baudet is, werd geconcludeerd dat het profiel tot de ‘de ander’ behoort. Als politieke voorkeur afgeleid kon worden, werden enkele maatstaven aangehouden. Een persoon werd gekwalificeerd als aanhanger van Baudet als de volgende woorden in zijn/haar bio voorkwamen: FVD-aanhanger, PVV-aanhanger, (extreem) rechts, anti-links, haat aan linkse partijen. Wanneer iemand als links georiënteerd werd beschouwd, werd deze gezien als ‘de ander’. De codering van Twitterprofielen werd als volgt geoperationaliseerd: “Heeft het profiel een Nederlandse vlag, Forum voor Democratie logo of PVV logo als profielfoto?”. Daarna werd

de bio informatie gecodeerd: “Heeft het profiel informatie in de bio staan waaruit politieke voorkeur blijkt?”. Een voorbeeld van profielinformatie wat werd gecodeerd als ‘aanhanger van Baudet’ is: *‘Een albino is wit en ik ben geen Albino, dus ik ben BLANK. De ergste vorm van ongelijkheid is proberen ongelijke dingen gelijk te maken. Lid van FvD.’*. Een voorbeeld van profielinformatie wat werd gecodeerd als ‘de ander’ is: *‘Raadslid GroenLinks Gouda | Jeugd & Veiligheid | Diversiteit/inclusie | BVjong | Maatschappelijk betrokken | Jongerenwerk | ik Twitter op persoonlijke titel’*.

Tabel 2. De codering van de twitterprofielen

Item	Profiel
Profielkenmerken	Nederlandse vlag/FvD-logo/PVV-logo of ‘anders’.
Profielinformatie	Rechts of ‘anders’

Bij de codering van tweets werd als eerst gekeken naar de relevantie van de tweet. Een tweet was relevant als ging over Baudet in combinatie met het treinincident ging. Tweets die irrelevant waren, bleven in het corpus om het overzicht te behouden. Daarna werd de insteek van de tweet en aan wie de tweet was gericht gecodeerd. Dat werd met de volgende vraag vastgesteld: “Bevat de tweet een positieve, negatieve of neutrale verbale uiting?” Een tweet werd als positief gezien als deze een positieve lading omvatte met betrekking tot de *in-group* of tot de *out-group*. Een voorbeeld van een tweet met een positieve lading is: (*#ThierryBaudet reageerde enkel op hetgeen hem verteld is... Als dan achteraf blijkt dat de twee dames niet het hele verhaal vertellen is dat hem niet te verwijten.*). Een voorbeeld van een tweet met een negatieve lading is: (*‘Stem racisme. Stem verdeeldheid. Stem op een lul. Stem op een relschopper. Stem op een feiten ontkenner. Stem [Baudet]. Stem [Fvd].*). Bij een neutrale tweet werden noch negatieve noch positieve uitingen gedaan. Hierna werd gekeken naar de toon van de tweet: “Welke toon heeft de tweet?. Daarna werd gekeken naar de richting van de tweet: “Naar wie is de tweet gericht?”. Er kwamen in de dataset tweets voor die zowel over de *in-group* van Baudet ging als over de *out-group* ‘de ander’. De richting van een dergelijke tweet werd dan bepaald op basis van de groep die het meest prominent aanwezig werd beschouwd.

Hierna werd gekeken of de tweet *hate speech* bevatte. “Is de tweet offensief, stereotyperend, discriminerend of brengt het leden van de *out-group* in diskrediet?” Met offensief werd ‘aanvallend’ bedoeld. Stereotypen zijn gebaseerd op een versimpeling, overdrijving of generalisatie van de werkelijkheid. Discriminerend wordt gedefinieerd als mensen anders behandeld worden waarbij onterecht verschil wordt gemaakt op basis van de discriminatiegronden leeftijd, seksuele gerichtheid, godsdienst en levensovertuiging, ras, geslacht, nationaliteit, handicap of chronische ziekte, politieke overtuiging en burgerlijke staat (Rijksoverheid, 2020). Een voorbeeld van een tweet met *hate speech* is: ‘*Hou s op, je bedoelt domme Mohamed's en Fatima's. Immers Johnie en Anita komen niet voor op de lijst met toegestane namen voor Marokkanen. 2021 #Baudet Minister President*’.

Hierna werd gekeken of er in de tweet sprake was van abstract taalgebruik. Dit werd gecodeerd aan de hand van de volgende vraag: “Bevat de tweet abstract taalgebruik ten opzichte van negatief gedrag van de *out-group*?”. Een tweet maakte meer gebruik van abstract taalgebruik als er meer sprake was van adjectieven en statische werkwoorden dan van interpretatieve actie werkwoorden en descriptieve actie werkwoorden (Maas, Salvi, Arcui & Semin, 1989 & Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg, 1995). Na het coderen van abstract taalgebruik, werd gecodeerd of er in de tweet scheldwoorden werden gebruikt. Daarbij werd de vraag gesteld: “Is/zijn er scheldwoorden richting bepaalde groepen of mensen aanwezig in de tweet?”. Hierop aansluitend werd de vraag gesteld of de scheldwoorden ziektes bevatten: “Zo ja, bevatten de scheldwoorden ziektes?”. Voorbeelden van scheldwoorden zijn volgens Quest: klootzak, lul, sukkel, idioot, mongool, homo, flikker, aso, eikel en idioot (Serail, 2013). Over het algemeen wordt het gebruik van scheldwoorden in combinatie met bepaalde ziektes, een stuk erger gevonden door mensen dan het gebruik van scheldwoorden zonder ziektes (Warner & Hirschberg, 2012). Voorbeelden van ziektes waarmee gescholden kan worden zijn: kanker, tyfus, kolere en tering.

Tabel 3. De codering van de tweets

Item	Tweet
Relevantie tweet	Relevant/niet relevant
Uiting tweet	Positief, negatief of neutraal

Toon van tweet	Positief, negatief of neutraal
Richting van tweet	Baudet, ‘de ander’ of neutraal
Mate van <i>hate speech</i>	Vijandig/kwaadsprekend/offensief/stereotyperend /discriminerend/brengt leden van de uit-groep in diskrediet of géén
Abstracte taal t.o.v. negatief gedrag uit- groep	Wel aanwezig/niet aanwezig
Gebruik van scheldwoorden	Wel/niet, zo wel: gebruik van ziektes? Wel/niet

---

Betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te garanderen, codeerde alle codeurs een gedeelte van de 2401 tweets tweemaal onafhankelijk van elkaar. In dit onderzoek zijn vier codeurs die elk 1200 tweets codeert. Dat betekent dat elke tweet twee keer werd gecodeerd. De tweets waren random toegewezen aan de vier codeurs. Door deze werkwijze werd gegarandeerd dat er geen bias (vooroordeel) ontstaat. De verwachting was dat de codeurs één minuut nodig hadden om één tweet te coderen. Dit betekende dat er in totaal 1200 minuten nodig waren om alle tweets tweemaal te coderen. In aantal uren kwam dit neer op 20 uur werk aan coderen, dit werd haalbaar geacht. Daarnaast is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid door middel van Cohen’s Kappa berekend om te kijken welke mate van overeenkomst tussen de uitkomsten van een meting zijn gebleken. Alle kappa’s waren tussen $\kappa = .72$ en $\kappa = 1.00$. De variabele ‘richting/onderwerp’ heeft de laagst gemeten kappa ($\kappa = .721$). De hoogst gemeten kappa ($\kappa = 1.000$) betrof de variabele ‘relevantie’. Zie bijlage 3 voor een tabel met de kappa’s van alle variabelen.

Statistische toetsing

Om de hypothesen te toetsen en om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag, werden Chi-kwadraat toetsen uitgevoerd om de samenhang tussen twee nominale variabelen te meten. Om de hypothesen te toetsen zijn sommige variabelen samengevoegd:

H1: Tweets die betrekking hebben op de *out-group* bevatten vaker *hate speech* dan tweets die betrekking hebben op de *in-group*

- Chi-kwadraat toets met *in-group/out-group* versus wel *hate speech*/niet *hate speech*. Voor de toetsing is de variabele *in-group* en *out-group* gecreëerd (0 = *in-group* en 1 = *out-group*). Om deze variabele te creëren zijn de twee *in-groups* en de twee *out-groups* samengevoegd.

H2: Tweets over de *out-group* die afkomstig zijn van auteurs met een duidelijk profiel (aanhangers van Baudet) bevatten vaker *hate speech* dan tweets over de *out-group* van mensen zonder duidelijk profiel ('de ander').

- Chi-kwadraat toets tussen 'Groep' en '*Hate speech*'. Vooraf is de variabele 'Groep' gecreëerd (1 = Baudet richting Baudet, 2 = Baudet richting 'de ander', 3 = 'de ander' richting Baudet en 4 = 'de ander' richting 'de ander'). Deze variabele is gebaseerd op de groep waar iemand toe behoorde en de richting van de tweet.

H3: Tweets die betrekking hebben op de *out-group* (van Baudet) bevatten vaker abstracte taal dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* (van Baudet).

- Chi-kwadraat toets tussen de *in-group* en *out-group* van Baudet en abstract taalgebruik. Vooraf is de variabele '*in-group* en *out-group* van Baudet' gecreëerd (1 = *in-group* Baudet over *in-group* Baudet en 2 = *in-group* Baudet over *out-group* Baudet)

H4: Tweets die betrekking hebben op de *out-group* (van 'de ander') bevatten vaker abstracte taal dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* (van 'de ander')

- Chi-kwadraat toets tussen *in-group* en *out-group* van 'de ander' en abstract taalgebruik. Vooraf is de variabele '*in-group* en *out-group* van 'de ander' gecreëerd (1 = *in-group* 'de ander' over *in-group* 'de ander' en 2 = *in-group* 'de ander' over *out-group* 'de ander').

Resultaten

Hypothese 1

Tweets die betrekking hebben op de *out-group* bleken niet vaker *hate speech* te bevatten dan tweets die betrekking hebben op de *in-group*. Uit de χ^2 toets tussen de *out-group* en *in-group* op mate van ‘*Hate speech*’ in tweets bleek geen significant verband ($\chi^2 (1) = .861, p = .354$). Hypothese 1 wordt hiermee verworpen. Zie bijlage 4 voor een tabel van deze cijfers.

Hypothese 2

Tweets over de *out-group* die afkomstig zijn van auteurs met een duidelijk profiel (aanhangers van Baudet) bleken vaker *hate speech* te bevatten dan tweets over de *out-group* van mensen zonder duidelijk profiel (‘de ander’). Uit de χ^2 toets tussen ‘Groep’ en ‘*Hate speech*’ bleek een significant verband te zijn ($\chi^2 (1) = 27.94, p = < .001$). De *in-group* van Baudet bleek vaker wél *hate speech* richting ‘de ander’ (51.1%) te gebruiken dan ‘de ander’ richting de *in-group* van Baudet (25.6%). Daarnaast gebruikten aanhangers van Baudet relatief minder vaak géén *hate speech* richting ‘de ander’ (48.9%) dan verwacht. Het gebruik van *hate speech* bij ‘de ander’ richting aanhangers van Baudet droeg niet bij aan het significante verband tussen ‘Groep’ en ‘*Hate speech*’ en daarom wordt Hypothese 2 deels bevestigd. Zie **Tabel 5**. voor een overzicht van deze cijfers.

Tabel 5. Verschil tussen ‘Groep’ en ‘*Hate speech*’. Is de tweet vijandig, kwaadsprekend, offensief, stereotyperend, discriminerend en/of brengt het leden van de *out-group* in diskrediet? (N=1517)

	Baudet richting ‘de ander’	‘de ander’ richting Baudet	Totaal
Ja, één of meerdere aanwezig	46 (51.1%)	365 (25.6%)	411 (27.1%)
Nee	44 (48.9%)	1062 (74.4%)	1106 (72.9%)
Totaal	90 (100%)	1427 (100%)	1517 (100%)

Hypothese 3

Uit de χ^2 toets tussen de *out-group* (van Baudet) en de *in-group* (van Baudet) op mate van abstract taalgebruik bleek een significant verband te zijn ($\chi^2 (1) = 7.46, p = .006$). Het bleek dat de *in-group* van Baudet vaker abstracte taal gebruikt richting de *out-group* (47.8%) dan richting de *in-group* van Baudet (25.8%). Omgekeerd bleek dat de *in-group* van Baudet vaker géén abstracte taal gebruikte richting de *in-group* van Baudet (74.2%) dan de *in-group* van Baudet over de *out-group* (52.2%). Hypothese 3 wordt hiermee bevestigd. Zie **Tabel 6.** voor een overzicht van deze cijfers.

Tabel 6. Verschil tussen ‘Groep’ en ‘Abstracte taal’. Bevat de tweet abstract taalgebruik ten opzichte van negatief gedrag van de *out-group*? (N=152)

	<i>In-group</i> over <i>in-group</i> Baudet	<i>In-group</i> Baudet over <i>out-group</i>	Totaal
Ja	16 (25.8%)	43 (47.8%)	59 (38.8%)
Nee	46 (74.2%)	47 (52.2%)	93 (61.2%)
Totaal	62 (100%)	90 (100%)	152 (100%)

Hypothese 4

Tweets die betrekken hebben op de *out-group* (van ‘de ander’) bleken niet vaker abstracte taal te bevatten dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* (van ‘de ander’). Uit de χ^2 toets tussen de *out-group* (van ‘de ander’) en de *in-group* (van ‘de ander’) op mate van abstract taalgebruik bleek geen significant verband te zijn ($\chi^2 (1) .01, p = .915$). Hypothese 4 wordt hierdoor verworpen. Zie bijlage 5 voor een tabel van deze cijfers.

Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te verkrijgen in de mechanismen rondom online *hate speech*. De centrale onderzoeksvraag die hierbij werd opgesteld was: ‘In hoeverre verschilt het gebruik van *hate speech* op sociale media tussen de *in-group* en de *out-group*?’. De verwachtingen van dit onderzoek zijn dat leden van een *in-group* vaker *hate speech* zullen gebruiken richting een *out-group* dan richting hun eigen *in-group*. Deze verwachting was gebaseerd op de *Social Identity Theory* van Tajfel en Turner (1979). Daarnaast werd op basis van het *Linguistic Intergroup Bias* model (Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg 1995) verwacht dat tweets met betrekking op de *out-group* abstracter taalgebruik bevatten dan tweets die betrekking hebben op de *in-group*.

De eerste hypothese was dat tweets over de *out-group* vaker *hate speech* elementen zouden bevatten dan tweets over de *in-group* van. Deze hypothese wordt verworpen omdat er geen significant verband is aangetoond. Dit betekent dat dit onderzoek niet aantoont dat de *in-group* vaker *hate speech* uit in tweets over de *out-group* dan over de *in-group*.

De tweede hypothese was dat tweets over de *out-group* van auteurs met een duidelijk profiel vaker (aanhangers van Baudet) *hate speech* zou bevatten dan tweets over de *out-group* van personen zonder duidelijk profiel (‘de ander’). Deze hypothese wordt (deels) bevestigd door het significant verband wat is opgetreden. Hieruit kan geconcludeerd worden dat auteurs met een duidelijk profiel vaker online *hate speech* gebruiken dan verwacht. De hypothese wordt niet bevestigd als gekeken wordt naar het gebruik van online *hate speech* bij ‘de ander’ richting aanhangers van Baudet. Dit droeg namelijk niet bij aan het significante verband tussen groep en *hate speech*.

De derde hypothese was dat abstracte taal vaker voor zou komen in tweets over de *out-group* van Baudet dan in tweets over de *in-group* van Baudet. Er is hierin een significant verband gevonden. Hieruit kan geconcludeerd worden dat abstracte taal vaker gebruikt wordt richting de *out-group* van Baudet dan dat er abstracte taal wordt gebruikt richting de *in-group* van Baudet.

De vierde hypothese was dat abstracte taal vaker voor zou komen in tweets over de *out-group* van ‘de ander’ dan in tweets over de *in-group* van ‘de ander’. Deze hypothese wordt verworpen omdat er geen significant verband is aangetoond. Dit betekent dat dit onderzoek niet aantoont dat abstracte taal vaker wordt gebruikt in het communiceren over de *out-group* van ‘de ander’ dan dat er met abstracte taal wordt gesproken over de *in-group* van ‘de ander’.

Interpretatie van de resultaten

Tweets over de *out-group* van Baudet bleken niet vaker *hate speech* te bevatten dan tweets over de *in-group* van Baudet. Dit gegeven wordt deels wel en niet ondersteund door verschillende literatuur. Dit resultaat wordt niet gesteund door eerder onderzoek van Fiske (1998), waarin wordt gesteld dat stereotypen kunnen leiden tot vooroordelen tegen de *out-group* en hierdoor groeps polarisatie kan ontstaan. Dit resultaat wordt deels wel gesteund door het onderzoek van Diehl (1989), waarin wordt aangetoond dat eerlijke behandeling tussen beide groepen mogelijk is als het van beide kanten komt. Kanttekening hierbij is dat het onderzoek van Diehl (1989) in een offline context is uitgevoerd en dus moeilijk te vergelijken is met dit onderzoek. De bestaande literatuur in combinatie met de onderzoeksresultaten leert ons dat het mogelijk kan zijn dat kenmerken en gedrag van een *in-group* en *out-group* in de loop der jaren veranderd kan zijn. Dit betekent dat onderzoek doen naar de mogelijke ‘nieuwe’ *in-group* en *out-group* nodig is. Twitter profielen waarin duidelijk werd dat diegene tot de aanhangers van Baudet hoorde bleken vaker tweets met *hate speech* te versturen dan profielen zonder duidelijke politieke voorkeur. Een eventuele verklaring hiervoor is wat Motivaction (2020) over Baudet aanhangers zegt: Aanhangers van Baudet worden omschreven als nationalist, pessimist en tegenhanger van een multiculturele samenleving. Het optreden van het *echo chamber effect* in de groep aanhangers van Baudet in combinatie met het voorkomen van pessimisme kan eveneens ondersteuning bieden aan het significant verband. Een andere verklaring kan zijn dat aanhangers van Baudet een goed gevormde groepsidentiteit hebben waardoor het gedachtengoed extremer wordt en ze geen of minder moeite hebben om zich (openlijker) uit te spreken over ‘de ander’ (Jetten, Spears & Manstead, 1996). Er volgen twee kanttekeningen. Ten eerste is dat pessimisme niet per definitie een toename van *hate speech* hoeft te betekenen. Ten tweede wordt in de literatuur gesteld dat online *hate speech* gemakkelijker is omdat de spreker juist anonimiteit geniet (Delgado & Stefancic, 2014). De anonimiteit kan gedeeltelijk gewaarborgd worden door het gebruik van een andere naam, echter gebeurt dit niet altijd waardoor de identiteit van een persoon redelijk gemakkelijk te achterhalen is. Voor dit onderzoek kan dit inzicht (in het geval van aanhangers van Baudet) betekenen dat de literatuur (Delgado & Stefancic, 2014) achterhaald is, wat het van belang maakt om nieuw onderzoek te doen naar factoren die invloed hebben op het openbaar of anoniem uiten van *hate speech* richting de *out-group*. Wat betreft taalgebruik blijkt er een significant verband te zijn in het gebruik van abstracte taal. Tweets die betrekking hebben op de *out-group* van Baudet blijken vaker abstracte taal te bevatten dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* van Baudet.

Dit verband werd verwacht en wordt ook ondersteund door het *Linguistic Intergroup Bias* model van Maas, Milesi, Zabbini en Stahlberg (1995). Het *Linguistic Intergroup Bias* model stelt namelijk dat personen positief gedrag van de *in-group* en negatief gedrag van de *out-group* met abstractere taal beschrijven. Deze nieuwe inzichten kunnen als handvaten dienen voor de wetenschap om onderzoek naar taalgebruik uit te breiden en eventueel taalgebruik toe te wijzen als kenmerk van een *in-group* en *out-group*. Tweets die betrekking hebben op de *out-group* van ‘de ander’ blijken niet vaker abstracte taal te bevatten dan tweets die betrekking hebben op de *in-group* van ‘de ander’. Dit verband werd wel verwacht aan de hand van het *Linguistic Intergroup Bias Model*. Een verklaring hiervoor kunnen de verschillen tussen de twee groepen (aanhangers van Baudet vs. ‘de ander’) zijn. Aanhangers van rechtse politiek worden namelijk gezien als een groep die eenzelfde gedachtengoed deelt en minder openstaat voor meningen die niet stroken met hun gedachtengoed dan aanhangers van linkse politiek. Kan dit betekenen dat aanhangers van linkse politiek minder negatief zijn dan aanhangers van rechtse politiek? Zo ja, welke factoren hebben hier mee te maken? Zo nee, heeft de opzet van dit onderzoek invloed op dit resultaat? Een vervolg op dit onderzoek kan hierop antwoorden geven.

Beperkingen van dit onderzoek en aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Ondanks dat twee van de vier getoetste hypothesen een significant verband aantoonde, zijn er beperkingen in dit onderzoek waarop vervolgonderzoek specifiek kan worden ingericht.

De grootte van het corpus is een punt van discussie. Het corpus had een grootte van 2401 tweets die geanalyseerd en gecodeerd werden op negen verschillende items. Het aantal onderzochte tweets maakt het lastig om generaliserende conclusies te kunnen trekken. Een grotere hoeveelheid tweets had tot een betere generalisatie kunnen leiden. Er is echter bewust gekozen om alleen zelfstandige tweets te verzamelen, en de retweets en reacties hierop weg te laten. Hier is voor gekozen om de kans op dubbele tweets te verkleinen. Kanttekeningen hierbij zijn dat de gekozen casus en de daaropvolgende reacties in een bepaalde periode het meest relevant waren voor het onderzoek en dat er wellicht bruikbare informatie in de reacties op zelfstandige tweets aanwezig was. Door deze keuzes kwam het corpus uit op het bovengenoemde aantal tweets en profielen. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is om het onderzoek grootschaliger uit te voeren door het onderzoek verder uit te breiden naar behoeften.

Het aantal profielen en bijbehorende tweets van verschillende nieuwssites en tweets waarin gelinkt werd naar een nieuwssite is daarnaast een punt van aandacht. In het corpus bevonden zich meerdere tweets waarin werd gelinkt naar een nieuwsartikel. Al deze tweets

waren relevant voor het corpus, maar niet relevant voor het toetsen van de hypothesen. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek kan zijn om het corpus te filteren op dergelijke tweets. Hierdoor kunnen profielen en tweets die niet of nauwelijks relevant zijn voor het toetsen van hypothesen verwijderd worden voordat er een data-analyse gedaan kan worden.

Het overgrote deel van de profielen behoorde tot ‘de ander’, terwijl de casus inhoudelijk over Baudet ging. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is het uitbreiden van de zoektermen in de query, om op deze manier de kans op meer profielen van aanhangers van Baudet te verzamelen te vergroten. Op deze manier is het wellicht mogelijk om meer gerichtere conclusies te kunnen trekken over kenmerken van de aanhangers van Baudet.

Veel tweets konden inhoudelijk gezien gecodeerd worden als aanhanger van Baudet. In veel van deze gevallen bleek in de bijbehorende profielen geen informatie te staan waaruit afgeleid kon worden dat de persoon een aanhanger van Baudet was. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek kan zijn om de operationalisatie van de groepen uit te breiden, zodat de groepen beter onderscheiden kunnen worden. Hierdoor kan er meer inzicht ontstaan over hoe veel aanhangers van Baudet aanwezig zijn in het corpus, zodat conclusies meer generaliserend kunnen zijn.

Een Twitter profiel werd gecodeerd als aanhanger van Baudet als deze een Nederlandse vlag, FvD-logo of PVV-logo als profielfoto had. Het bleek dat maar 14 profielen ingedeeld zijn als aanhanger van Baudet op basis van bovenstaande codering. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek kan zijn om de eisen waaraan een profielfoto moet voldoen om tot deze groep te behoren uit te breiden, zodat er meer profielen gegenereerd worden.

Het is moeilijk om dit onderzoek te vergelijken met eerdere onderzoeken over (online) *hate speech*. Dit komt doordat vergelijkbare onderzoeken meestal in een offline context en (tientallen) jaren geleden zijn uitgevoerd. Deze ‘beperking’ kan zowel positief als negatief gezien worden. Het maakt het ten eerste relevant, aan de andere zijde is het van belang dat dergelijk onderzoek in meerdere (verschillende) vormen uitgevoerd dient worden zodat er meer inzicht omtrent online *hate speech* verkregen kan worden. Dit onderzoek richtte zich op het medium Twitter. Er zijn echter nog verschillende andere sociale media kanalen waar onderzoek naar gedaan kan worden. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek kan daarom zijn om intensiever onderzoek te doen naar het fenomeen online *hate speech* wat plaatsvindt op verschillende sociale media kanalen. Hierdoor kunnen de verschillen tussen sociale media kanalen en het uiten van online *hate speech* blootgelegd worden.

De anonimiteit van de onderzochte profielen is een punt van aandacht. Een profiel met bijbehorende tweets kan namelijk kenmerken van *hate speech* te bevatten, maar is de persoon

achter dit profiel in werkelijkheid ook ‘haatdragend’ richting anderen? Zo ja, wat zijn de drijfveren van deze persoon? Zo nee, wat zorgt er voor dat deze persoon *hate speech* uit op het internet? Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is om deze factoren te onderzoeken in eenzelfde onderzoek, zodat er beter onderbouwd kan worden of de zogenoemde *hate speech* wel écht aanwezig is.

Dit onderzoek richt zich op de *in-group* en *out-group* van Thierry Baudet. De vraag is of het onderzoek eenzelfde onderzoeksresultaten biedt wanneer het gaat om de *in-group* en *out-group* van een ander persoon (of personen) of groep (of groepen). De externe validiteit kan dus verbeterd worden door het onderzoek in een breder kader te plaatsen. Daarnaast wordt het onderzochte medium (Twitter) wereldwijd gebruikt. De beperking hierin is dat het niet aannemelijk is dat de onderzochte data en daaropvolgende conclusies wereldwijd geldt.

In het maken van het codeerschema is door de codeurs geen rekening gehouden met het voorkomen van sarcasme. De codeurs zijn tijdens het coderen echter wel meerdere tweets tegengekomen waarin overduidelijk sprake was van sarcasme. Deze tweets konden echter niet als zodanig gecodeerd worden omdat in het maken van het codeerschema en de operationalisatie hiervan geen rekening mee is gehouden. Dit zorgde er voor dat dergelijke tweets werden als neutraal werden gecodeerd wanneer het over ‘toon’ ging, terwijl de tweet een andere lading had.

De mate van abstracte taal werd gemeten aan de hand van statische en adjectieve werkwoorden. In vervolgonderzoek is het aan te bevelen om de betekenis en voorbeelden van statische en adjectieve werkwoorden specifiek vast te leggen, zodat er geen misverstanden ontstaan over wat als abstract en wat als niet abstract gecodeerd kan worden.

Slotwoord

Dit onderzoek is de eerste stap binnen Nederland over hoe online *hate speech* mechanismen in tweets en daarbij horende profielen in elkaar steken. Dit onderzoek biedt duidelijkheid en nieuwe inzichten in hoe een *in-group* reageert op een *out-group* op Twitter. De resultaten van dit onderzoek bieden handvaten voor uitgebreider vervolgonderzoek naar online *hate speech* op niet alleen Twitter, maar ook andere sociale media kanalen. Omdat een van de resultaten van dit onderzoek is dat een *in-group* vaker *hate speech* richting de *out-group* gebruikt in Twitter berichten, dient dit vervolgonderzoek ook op andere sociale media kanalen uitgevoerd te worden. Wanneer dit kader breder wordt getrokken, verkrijgt men een breder inzicht in de mechanismen rondom online *hate speech*. Overheden kunnen door dergelijke inzichten een overkoepelend plan neerzetten wat online *hate speech* op meerdere sociale media kanalen tegelijk kan bestrijden. Daarbij is gebleken dat er vaker abstract taalgebruik gebruikt wordt als de *in-group* zich over de *out-group* uit laat. Dit kan betekenen dat wanneer er in een bericht op sociale media abstract taalgebruik gesignaleerd wordt, dit over de *out-group* kan gaan. Dit kan voor een overheid een signaal zijn dat er mogelijk *hate speech* wordt gebruikt. Overheden kunnen deze signaleringen gebruiken om *hate speech* en de mate hiervan te monitoren en hierop haar antidiscriminatie campagnes specifiek in te richten. Het ultieme doel is het omlaag brengen van de discriminatiecijfers waar deze studie mee begon, de eerste stap hiervoor is gezet.

Literatuurlijst

- Allen, V. L., & Wilder, D. A. (1975). Categorization, belief similarity, and intergroup discrimination. *Journal of Personality and Social Psychology*, 32(6), 971.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.32.6.971>
- Belk, R. W. (2013). Extended self in a digital world. *Journal of consumer research*, 40(3), 477-500. <https://doi.org/10.1086/671052>
- Buuren, M. t., Groep, M. v., Collin, S., Klatter, J., & Hoop, H. d. (2017). Facking nice! Een onderzoek naar de intensiteit van intensiveerders. *Nederlandse taalkunde*, 1-21.
- Castano, E., Paladino, M. P., Coull, A., & Yzerbyt, V. Y. (2002). Protecting the ingroup stereotype: Ingroup identification and the management of deviant ingroup members. *British Journal of Social Psychology*, 41(3), 365-385.
<https://doi.org/10.1348/014466602760344269>
- Castano, E., Yzerbyt, V., Bourguignon, D., & Seron, E. (2002). Who may enter? The impact of in-group identification on in-group/out-group categorization. *Journal of experimental social psychology*, 38(3), 315-322.
- Cohen-Almagor, R. (2011). Fighting hate and bigotry on the Internet. *Policy & Internet*, 3(3), 1-26. <https://doi.org/10.2202/1944-2866.1059>
- Cohen-Almagor, R. (2017). Balancing freedom of expression and social responsibility on the internet. *Philosophia*, 45(3), 973-985. DOI 10.1007/s11406-017-9856-6
- Dale, V. (2020). Betekenis 'beschermend'. Geraadpleegd van Van Dale:
<https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/beschermend#.XmoliqhKg2w>
- Dale, V. (2020). Betekenis instemmend. Geraadpleegd van Van Dale
<https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/instemmend#.Xmo2x6hKhPa>
- Delgado, R., & Stefancic, J. (2009). Four observations about hate speech. *Wake Forest Law Review*, 353-370.
- Delgado, R., & Stefancic, J. (2014). Hate speech in cyberspace. *Wake Forest L. Rev.*, 49 (2), 319-344
- Dictionaries, K. (2020). Eensgezind. Retrieved from Woorden.org:
<https://www.woorden.org/woord/eensgezind>
- Diehl, M. (1989). Justice and discrimination between minimal groups: The limits of equity. *British Journal of Social Psychology*, 28(3), 227-238.
<https://doi.org/10.1111/j.2044-8309.1989.tb00865.x>

- Dobbs, M., & Crano, W. D. (2001). Outgroup accountability in the minimal group paradigm: Implications for aversive discrimination and social identity theory. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(3), 355-364
<https://doi.org/10.1177/0146167201273009>
- Dubois, E., & Blank, G. (2018). The echo chamber is overstated: the moderating effect of political interest and diverse media. *Information, communication & society*, 21(5), 729-745. DOI: 10.1080/1369118X.2018.1428656
- Fiske, S. T. (1998). Stereotyping, prejudice, and discrimination. *The handbook of social psychology*, 2(4), 357-411.
- Gerritsen, M., & Claes, M. T. (2016). Culturele waarden en communicatie in internationaal perspectief.
- Grant, W. J., Moon, B., & Busby Grant, J. (2010). Digital dialogue? Australian politicians' use of the social network tool Twitter. *Australian Journal of Political Science*, 45(4), 579-604.
- Guiora, A., & Park, E. A. (2017). Hate speech on social media. *Philosophia*, 45(3), 957-971.
<https://doi.org/10.1007/s11406-017-9858-4>
- Hogg, M. A., Terry, D. J., & White, K. M. (1995). A tale of two theories: A critical comparison of identity theory with social identity theory. *Social psychology quarterly*, 255-269. DOI: 10.2307/2787127
- Jamieson, K. H., & Cappella, J. N. (2008). *Echo chamber: Rush Limbaugh and the conservative media establishment*. Oxford University Press.
- Jetten, J., Spears, R., & Manstead, A. S. (1996). Intergroup norms and intergroup discrimination: distinctive self-categorization and social identity effects. *Journal of personality and social psychology*, 71(6), 1222. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.71.6.1222>
- Lanier, J. 2011. *You Are Not a Gadget: A Manifesto*. London: Penguin.
- Maass, A., Salvi, D., Arcuri, L., & Semin, G. R. (1989). Language use in intergroup contexts: The linguistic intergroup bias. *Journal of personality and social psychology*, 57(6), 981.
- Maass, A., Milesi, A., Zabbini, S., & Stahlberg, D. (1995). Linguistic intergroup bias: Differential expectancies or in-group protection?. *Journal of personality and social psychology*, 68(1), 116. DOI: 10.1037/0022-3514.68.1.116
- MiND. (2018). Landelijke rapport discriminatiecijfers 2018. Retrieved from MiND:

- <https://www.mindnederland.nl/actueel/landelijke-rapport-discriminatiecijfers-2018-gepubliceerd/>
- Motivaction. (2020). De aantrekkingskracht van Baudet: drijfveren van FvD-sympathisanten. Geraadpleegd op 8 april 2020, van <https://www.motivaction.nl/kennisplatform/blog/de-aantrekkingskracht-van-baudet-drijfveren-van-fvd-sympathisanten>
- Neuendorf, K. A. (2016). *The content analysis guidebook*. sage.
- NOS. (2020). Politie overweegt aangifte tegen Baudet wegens marokkanen tweet. Geraadpleegd van NOS: <https://nos.nl/artikel/2321487-politie-overweegt-aangifte-tegen-baudet-wegens-marokkanen-tweet.html>
- Paluck, E. L., & Shepherd, H. (2012). The salience of social referents: A field experiment on collective norms and harassment behavior in a school social network. *Journal of personality and social psychology*, 103(6), 899. <https://doi.org/10.1037/a0030015>
- Serail, P., (2013). Dit zijn de meestgebruikte scheldwoorden. Quest. Geraadpleegd op 25 maart, van <https://www.quest.nl/maatschappij/taal/a25468848/scheldwoorden-nederland/>
- Stets, J. E., & Burke, P. J. (2000). Identity theory and social identity theory. *Social psychology quarterly*, 224-237. DOI: 10.2307/2695870
- Rijksoverheid. (2019, April 16). Discriminatiecijfers in 2018. Geraadpleegd van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/04/16/discriminatiecijfers-2018-gepubliceerd>
- Rijksoverheid. (2020). Artikel 1: Gelijke behandeling en discriminatieverbod. Geraadpleegd van De Nederlandse grondwet: https://www.denederlandsegrondwet.nl/id/vi7pkisz82r9/artikel_1_gelijke_behandeling_en
- Rijksoverheid. (2020). Wat is discriminatie? Geraadpleegd van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie/vraag-en-antwoord/wat-is-discriminatie>
- Roks, R., & Schoot, J. (2019). Het aanpassingsdilemma online: een verkennend onderzoek naar extreemrechts op social media. *Tijdschrift voor Criminologie*, 61(3), 225-245.
- Statistiek, C. B. (2019, Oktober 8). Internet; toegang, gebruik en faciliteiten. Geraadpleegd van

- StatLine:<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83429ned/table?fromstatweb>
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An Integrative Theory of Intergroup Conflict. In W. G. Austin, & S. Worchel (Red.), *The Social Psychology of Intergroup Relations* (1e ed., pp. 33-47). Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Tankard, M. E., & Paluck, E. L. (2016). Norm perception as a vehicle for social change. *Social Issues and Policy Review*, *10*(1), 181-211.
<https://doi.org/10.1111/sipr.12022>
- Twitter. (2020). How to tweet. Geraadpleegd van Twitter: <https://help.twitter.com/nl/using-twitter/how-to-tweet>
- Warner, W., & Hirschberg, J. (2012, June). Detecting hate speech on the world wide web. In *Proceedings of the second workshop on language in social media* (pp. 19-26). Association for Computational Linguistics.
- Yzerbyt, V., Bourguignon, D., & Seron, E. (2002). Who May Enter? The Impact of In-Group Identification on In-group/Out-group Categorization. *Journal of Experimental Social Psychology*, 315-322. doi:10.1006/jesp.2001.1512

Bijlagen

Bijlage 1: codeboek profielen

1a. Heeft het profiel een Nederlandse vlag, Forum voor Democratie logo, of een PVV-logo?

- 0 = Ja
- 1 = Nee

1b. Heeft het profiel informatie in de bio staan waaruit rechtse politieke voorkeur blijkt:

- 0 = Ja
- 1 = Nee

Operationalisatie codeboek profielen

1. Indien de profielfoto een Nederlandse vlag en/of Forum voor Democratie/PVV logo bevat, wordt geconcludeerd dat deze persoon tot de aanhangers behoort. Beide partijen worden als extreemrechts beschouwd, hebben eenzelfde soort gedachtegoed en worden zodoende als één groep gecodeerd (Nu.nl, 2020). Indien de persoon geen van bovenstaande heeft, wordt de persoon gecodeerd als 'de ander'.
2. Woorden die duidelijk aangeven dat iemand rechts is: FVD-aanhanger, PVV-aanhanger, (extreem) rechts, anti-links, haat aan linkse partijen. Deze profielen worden ingedeeld tot de aanhangers van. Woorden die duidelijk aangeven dat iemand links is: GroenLinks-aanhanger, (extreem) links, anti rechts, haat aan rechtse partijen, socialistisch, humanitair. Deze profielen behoren tot de niet-aanhangers.

Bijlage 2: codeboek tweets

1a. Is de tweet relevant (past het bij de casus) genoeg om op te nemen in het corpus?

- 0 = Ja
- 1 = Nee

1b. Bevat de tweet een positieve, negatieve of neutrale verbale uiting?

- 0 = Positief
- 1 = Negatief
- 2 = Neutraal

1c. Welke toon heeft de tweet?

- 0 = Positief
- 1 = Negatief
- 2 = Neutraal

1d. Naar wie is de tweet gericht?

- 0 = Baudet
- 1 = De ander
- 2 = Neutraal

1e. Is de tweet offensief, stereotyperend, discriminerend of brengt het leden van de out-group in diskrediet?

- 0 = Ja
- 1 = Nee

1f. Bevat de tweet abstract taalgebruik ten opzichte van negatief gedrag van de out-group?"

- 0 = Ja

1 = Nee

1g. Is/zijn er scheldwoorden richting bepaalde groepen of mensen aanwezig in de Tweet?

0 = Ja

1 = Nee

1h. Zo ja, bevatten de scheldwoorden ziektes?

0 = Ja

1 = Nee

Operationalisatie codeboek tweets

1. Relevant is als de Tweet over Baudet in combinatie met het treinincident gaat.
2. Positief: positief geladen uiting met betrekking tot de eigen of de andere groep ('#ThierryBaudet reageerde enkel op hetgeen hem verteld is... Als dan achteraf blijkt dat de twee dames niet het hele verhaal vertellen is dat hem niet te verwijten.')
Negatief: negatief geladen uiting met betrekking tot de eigen of de andere groep ('Stem racisme. Stem verdeeldheid. Stem op een lul. Stem op een relschopper. Stem op een feiten ontkenner. Stem [Baudet]. Stem [Fvd].')
3. Deze vraag laat zien tegen wie de tweet is gericht. In combinatie met de profielkenmerken kan geconcludeerd worden of de persoon negatief of positief is ten opzichte van zijn/haar in-/uit-groep.
4. Is tweet vijandig, kwaadsprekend, offensief, stereotyperend, discriminerend of brengt het leden van de uit-groep in diskrediet? Als de tweet/uiting één of meerdere van deze kenmerken bevat, dan valt de uiting onder 'hate speech'.
  - a. Vijandig: zich als vijand gedragend (Nederlandse encyclopedie, z.d.).
  - b. Kwaadsprekend: iemand zwart maken (Nederlandse encyclopedie, z.d.).
  - c. Offensief: Aanvallend (van Dale, z.d.).
  - d. Stereotyperend: Stereotypen zijn vooraf gevormde ideeën over de kenmerken van een bepaalde groep. Meestal gebaseerd op gedrag, kleding en fysieke kenmerken Stereotypen worden gevormd door cultuur, ervaringen en verwachtingen (Gerritsen & Claes, 2017).
  - e. Discriminerend: mensen anders behandelen waarbij onterecht verschil gemaakt wordt op basis van de discriminatiegronden leeftijd, seksuele gerichtheid, godsdienst en levensovertuiging, ras, geslacht, nationaliteit, handicap of chronische ziekte, politieke overtuiging, burgerlijke staat (Rijksoverheid, z.d.).
  - f. Diskrediet: ervoor zorgen iedereen het vertrouwen in iemand verliest. Kwade roep. Slecht imago (Nederlandse encyclopedie, z.d.).
5. Is de tweet instemmend, beschermend of eensgezind richting leden van de eigen in-groep?
  - a. Instemmend: eens zijn met (van Dale, z.d.).
  - b. Beschermend: Behoeden voor gevaar (van Dale, z.d.).

- c. Eensgezind: Met dezelfde bedoeling. Gelijkgestemd (Nederlandse encyclopedie, z.d.).
6. De linguistic intergroup bias voorspelt dat individuen geneigd zijn om positief gedrag van de in-groep en negatief gedrag van de uit-groep met abstracte taal te beschrijven ('de donkere man is gewelddadig') (Maass, Milesi, Zabbini en Stahlberg, 1995).
  7. De linguistic intergroup bias voorspelt dat individuen negatief gedrag van de eigen in-groep en positief gedrag van de uit-groep met concrete taal beschrijven ('de blanke man heeft de slachtoffers waarschijnlijk pijn gedaan') (Maass, Milesi, Zabbini en Stahlberg, 1995).
  8. Het verspreiden van hate speech gaat vaak gepaard met het gebruik van scheldwoorden richting personen of groepen (Warner & Hirschberg, 2012). Voorbeelden van scheldwoorden zijn: klootzak, lul, sukkel, idioot, mongool, homo, flikker, aso, eikel en idioot (Quest, 2013).
  9. Over het algemeen wordt het gebruik van scheldwoorden in combinatie met bepaalde ziektes, een stuk erger gevonden door mensen dan het gebruik van scheldwoorden zonder ziektes (Warner & Hirschberg, 2012). Voorbeelden van ziektes waarmee gescholden kan worden zijn: kanker, tyfus, kolere en tering.

Bijlage 3: Kappa's van alle onderzochte variabelen

<u>Variabelen</u>	<u>Kappa</u>
Profielfoto	$\kappa = .91$
Profielinformatie	$\kappa = .91$
Relevantie	$\kappa = 1.00$
Toon	$\kappa = .81$
Richting/onderwerp	$\kappa = .72$
Hate speech	$\kappa = .77$
Abstract	$\kappa = .72$
Scheldwoorden	$\kappa = .75$
Ziektes	$\kappa = .80$

Bijlage 4. Tabel van cijfers van Hypothese 1

Tabel 4. Aantal tweets die *hate speech* bevatten waarbij onderscheid is gemaakt tussen tweets richting de *in-group* en tweets richting de *out-group* (N= 1855)

	<i>In-group</i>	<i>Out-group</i>	Totaal
<i>Hate speech</i>	100 (29.6%)	411 (27.1%)	511 (27.5%)
Geen <i>hate speech</i>	238 (70.4%)	1106 (72.9%)	1344 (72.5%)
Totaal	338 (100%)	1517 (100%)	1855 (100%)

Bijlage 5: Tabel van cijfers van Hypothese 4

Tabel 7. Aantal tweets van ‘de ander’ die abstract taalgebruik bevatte, waarbij onderscheid is gemaakt tussen tweets richting de *in-group* en richting de *out-group*.(N=1703)

	‘de ander’ over <i>in-group</i>	‘de ander’ over <i>out-group</i>	Totaal
Abstract taalgebruik (28.9%)	79 (28.6%)	413 (28.9%)	492
Geen abstract taalgebruik	197 (71.4%)	1014 (71.1%)	1211(71.1%)
Totaal (100%)	276 (100%)	1427 (100%)	1703

Bijlage 6: Verklaring geen fraude en plagiaat

Print en onderteken dit Verklaring geen fraude en plagiaat formulier en voeg dit formulier als laatste bijlage toe aan de eindversie van de bachelorscriptie die in papieren versie wordt ingeleverd bij de eerste begeleider.

Ondergetekende

Dennis Mulder - S1030268

.....

Bachelorstudent Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Letterenfaculteit van de Radboud Universiteit Nijmegen, verklaart met ondertekening van dit formulier het volgende:

- a. Ik verklaar hiermee dat ik kennis heb genomen van de facultaire handleiding (www.ru.nl/stip/regels-richtlijnen/fraude-plagiaat), en van artikel 16 “Fraude en plagiaat” in de Onderwijs- en Examenregeling voor de BA-opleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen.
- b. Ik verklaar tevens dat ik alleen teksten heb ingeleverd die ik in eigen woorden geschreven heb en dat ik daarin de regels heb toegepast van het citeren, parafraseren en verwijzen volgens het Vademecum Rapporteren.
- c. Ik verklaar hiermee ook dat ik geen teksten heb ingeleverd die ik reeds ingeleverd heb in het kader van de tentaminering van een ander examenonderdeel van deze of een andere opleiding zonder uitdrukkelijke toestemming van mijn scriptiebegeleider.
- d. Ik verklaar dat ik de onderzoeksdata, of mijn onderdeel daarvan, die zijn beschreven in de BA-scriptie daadwerkelijk empirisch heb verkregen en op een wetenschappelijk verantwoorde manier heb verwerkt.

Plaats + datum: Nijmegen, 07-06-2020

Handtekening: Dennis Mulder